

Rocca al Mare Kooli gümnaasiumi koolilõpueksami eristuskiri

I Gümnaasiumi koolilõpueksami (edaspidi eksam) üldandmed

1 Eksami sooritavad kõik õpilased, kes on läbinud RaM Kooli õppekava ja kelle kooliastme hinded on positiivsed.

2 Eksami ülesanded koostatakse gümnaasiumi kohustuslike kursuste (v.a riigieksami ained) põhjal.

3 Eksami eesmärk on:

- hinnata kooli õppesuundade ning sotsiaal- ja loodusvaldkonna alaste oskuste ja teadmiste omandamist;
- saada tagasisidet õppeprotsessi tulemuslikkusest;
- toetada õpilase ettevalmistust õpingute jätkamiseks;
- anda õpilasele alus gümnaasiumi lõpetamiseks.

4 Eksami koostamisel lähtutakse kooli õppekavas määratud üld-, õppeaine- ja valdkonnapädevustest, läbivatest teemadest ning kooli jaoks oluliste väärtuste kujundamisest.

5 Eksami koostamise, läbiviimise ja hindamise eest vastutab eksamikomisjon, kuhu kuuluvad eksami korralduskomisjon ja hindamiskomisjon.

Eksami korralduskomisjoni kuuluvad vanema kooliosa juhataja ja ainesektsioonide juhatajad. Eksami hindamiskomisjoni kuuluvad kooli direktori korraldusel aineõpetajad.

6 Eksami korralduskomisjonil on õigus vabastada õpilane eksami üldosa testi ja/või valdkonna osa tegemisest. Eksami osad, mille tegemisest õpilane on vabastatud, hinnatakse maksimaalse hindega.

Eksami üldosa testi ja/või valdkonna osa tegemisest vabastatud õpilaste kohta peab eksami korralduskomisjon dokumenti, kuhu on kantud mh ka eksami osast või osadest vabastamise põhjus.

7 Eksami maksimaalne tulemus on 100 punkti, mis teisendatakse numbriliseks hindeks 5-palli süsteemis.

90–100 punkti	hinne 5
75–89 punkti	hinne 4
50–74 punkti	hinne 3
0–49 punkti	hinne 2

Õpilasele antakse teada iga osa punktid.

8 Eksami ebaõnnestumise korral (tulemus alla 50 punkti) toimub järeleksam sama aasta juuni kuus. Kui õpilane puudub eksamilt mõjuvatel põhjustel, siis otsustab eksami sooritamise võimaluse pedagoogiline nõukogu.

9 Eksamitulemuse vaidlustamiseks tuleb esitada eksamikomisjonile kirjalik apellatsioon kahe eksamile järgneva tööpäeva jooksul.

Eksamitöö kirjalike osadega saab tutvudaksamijärgsel tööpäeval eksamikomisjoni nõusolekul.

Eksamitöid säilitatakse kolm aastat.

II Eksami ülesehitus

1 Eksam on kaheosaline: **üldosa** ja **valdkonna osa**. Eksami üldosa jaguneb kaheks: **üldosa test** ja **vestlus**.

2 Eksam viiakse läbi kahel või enamal päeval. Ühel eksamipäeval toimuvad üldosa test ja vestlus, teis(t)el päeva(de)l sooritavad õpilased eksami valdkonna osa.

3 Osakaalud hinde kujunemisel:

- üldosa test 25%
- vestlus 40%
- valdkonna osa 35%

III Eksami üldosa

1 Üldosa test

1. Üldosa testiga kontrollitakse õppekavas nõutud baasteadmiste omandamist.
2. Üldosa test koostatakse kõigi (v.a riigieksamiained ja võõrkeeled) gümnaasiumi kohustuslike kursuste põhjal.
3. Üldosa testi küsimused koostavad vastavate õppeainete õpetajad.
4. Eksami-aasta II õppeperioodil annab eksamikomisjon õpilastele kätte eksami üldosa testi ettevalmistusküsimused.
5. Test on kirjalik, koosneb 25 küsimusest ja kestab 25 minutit.
6. Testi hindamine:
 - a) maksimaalne punktisumma on 25 punkti.
 - b) iga õige vastus annab ühe täispunkti. Kõik vastused, mis sisaldavad valet elementi, hinnatakse 0 punktiga.

2 Vestlus

1. Vestluse eesmärk on arutleda ja diskuteerida õpilastega aktuaalsetel ja olulistel teemadel.
2. Vestluse käigus selgub õpilase maailmavaade, väärtushinnangud, oskus probleeme näha ja lahendada/lahendusi pakkuda, samuti võimekus vestelda.
3. Vestluse korraldus
 - a) Eksamikomisjon koos aineõpetajatega valmistavad ette 20–25 vestlusteemat.
 - b) Vestlusteemad antakse õpilastele tutvumiseks eksami-aasta II õppeperioodil.
 - c) Gümnaasiumi lõpetaja valib eksami-aasta 20. jaanuariks vestluseks kolm teemat.
 - d) Vestlusteemade valik esitatakse vanema kooliosajuhatajale.
 - e) Vestlus toimub rühmades. Rühma suurus on 2–4 õpilast.
 - f) Eksamipäeval määrab eksamikomisjon õpilased rühmadesse vastavalt nende valitud teemadele ja igale rühmale määratakse üks konkreetne vestlusteema.
 - g) Eksamikomisjon teatab iga õpilase vestlusteema eksamipäeval pärast üldosa testi lõppemist.
 - h) Vestlusel võib eksamikomisjoni ettepanekul kasutada lisamaterjale.
 - i) Vestluse kestus on 45–60 minutit.
4. Vestluse hindamine
 1. Õpilasi hinnatakse individuaalselt.
 2. Vestluse maksimaalne punktide summa on 40 punkti.
 3. Hindamise aluseks on järgmised kriteeriumid:
 - a) Vestlemise aktiivsus (8 punkti)
 - b) Vestluse argumenteeritus (20 punkti)
 - c) Väljendusoskus (10 punkti)
 - d) Vestleja hoiak (2 punkti)

IV Eksami valdkonnaavaliku osa

1 Humanitaarvaldkond

Koolieksami humanitaarvaldkonna eksamil kaitseb õpilane oma portfooliot ehk „Gümnasisti kultuuripäevikut“.

Gümnasisti kultuuripäeviku nõuded

1. Kultuuripäevik sisaldab sissekannet 10.–12. kl nelja vabalt valitud humanitaaraine kursuse kohta. Iga sissekande maht on üks A4 lk.

Sissekanne peab kokku võtma kursuse põhiidee, andma edasi õpilase isikliku kogemuse ja mulje kursusest.

2. **Kultuurinähtuse analüüs.** Kultuurinähtuse all mõistame kas üksikut sündmust, laiemat probleemi või isikut, mis mõjutab Eesti kultuurielu. Analüüsis avab õpilane selle nähtuse olemuse. Analüüsi viisi/teostuse valib õpilane ise.

Näiteks

- 1) Arvo Pärt kui nähtus
- 2) Eesti Rahva Muuseumi fenomen

3. Õpilane koostab kronoloogilise ülevaate oma osalemisest kooli kultuurielus. Loetelus on näidatud sündmuse nimi, aeg ja õpilase roll selles.

Nt 2017–2020 noortekoori liige.

8. november 2018 Kultuuriminutite luulekava.

4. Osalemine Eesti kultuurielus „Minu isiklik kultuurielu“. Tegemist on kultuurisündmuse külastamiste kroonikaga. Kultuuripäevikus peab selguma suhe külastatud kultuurisündmusega. Ülevaate teostamise viisi valib õpilane ise.

VORMISTUS

„Gümnasisti kultuuripäeviku“ vormistus on õpilase visuaalselt köitev loominguline eneseväljendus.

KAITSMINE

Kultuuripäeviku esitab õpilane kaks nädalat enne kaitsmist kaitsmiskomisjonile tutvumiseks. Koolieksami suunaeksami päeval toimub kultuuripäeviku kaitsmine. Õpilane valib tutvustamiseks ühe oma lemmikteemadest ja vastab komisjoni küsimustele.

HINDAMINE

Sisu kvaliteet (mh nõue, et kultuuripäevik peab sisaldama kõiki kohustuslikke peatükke) – 20 punkti; vormistus – 10 punkti; esitlus – 5 punkti.

2 Loodusteaduste valdkond

Loodusteaduste valdkonna eksamil tuleb õpilasel sooritada praktilised ülesanded bioloogiast, raalprojekteerimisest, füüsikast või keemiast.

Bioloogia

1. Organismide keemiline koostis

Milliseid orgaanilisi ja anorgaanilisi aineid inimorganismis leidub. Valkude roll inimkehas. Bioelementide ja -molekulide roll neutraalses ja humoraalses regulatsioonis.

Praktiline töö – valkude ensümaatiline tähtsus/denaturatsioon

2. Rakkude mitmekesisus

Prokarüootse ja eukarüootse raku võrdlus. Bakterite rakendusbioloogilised kasutusvaldkonnad. Ülevaade rakuorganellidest, rakkude mitmekesisus.

Praktiline töö – mikroskopeerimine

3. Aine- ja energiavahetus

Hingamise ja fotosünteesi skeemide koostamine ja võrdlemine. Mikroorganismid kui kääritajad. Mikroorganismide kasutamine tööstuses.

Praktiline töö – fotosüntees/hingamine

4. Inimene

Homöostaas.

Praktiline töö – Hingamisgaaside sisaldus sisse- ja väljahingatavas õhus.

5. Paljunemine

Rakkude jagunemine. Mitoosi ja meioosi tähtsus, võrdlus.

Praktiline töö – mitoos sibula algkoe rakkudes.

6. Molekulaargeneetilised põhiprotsessid ja rakendusbioloogia

DNA-analüüsi kasutusvaldkonnad, PCR-meetod. Rakendusbioloogia valdkonnad ja erialad. Biotehnoloogia, raku- ja embrüotehnoloogia (in vitro viljastamine), tüvirakud rakuravis, raku-, koe- ja elundidoonorlus, GMO-d.

Ülesanne – DNA-analüüsi tulemuste analüüs.

7. Geneetika

Geneetika põhimõisted, mono- ja dihübriidne ristamine, suguliiteline pärandumine, sugupuude skeemid, kodominantsus, intermediaarsus, aheldunud pärandumine.

Ülesanne – geneetika ülesannete lahendamine.

Raalprojekteerimine

1. *Sketch* ja defineerimine
2. *Extrude, hole* jms käsud. Detaili moodustamine
3. *Assembly* (koostu) moodustamine osadetailidest
4. Pöördkehad ja *revolve*-käsklused
5. Mustri ja peegelduste loomine
6. Kujupinnad

Füüsika

Praktilised tööd

1. Hõõrdejõud
2. Pendli võnkumine
3. Vooluring
4. Läätsed
5. Elastsusjõud
6. Raskuskiirendus
7. Erisoojus

Keemia

Praktilised tööd

1. Vee karedus ja selle eemaldamine
2. Keemilise reaktsiooni tunnused
3. Erinevate sademete saamine
4. Lahuse keskkond (pH) ja selle määramine
5. Erinevate gaaside saamine ja kindlakstegemine
6. Erinevate soolade saamine
7. Metallide aktiivsuse võrdlus
8. Estri saamine
9. Orgaaniliste hapete tugevus
10. Eetri saamine